

Διαμορφωτική Αξιολόγηση του Μαθητή: Από τη Θεωρία στη Χάραξη Πολιτικής

Λεωνίδα Κυριακίδη,

Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Δομή παρουσίασης

- Αξιολόγηση: Έννοια & Σημασία
- Σκοποί Αξιολόγησης
- Ανατροφοδότηση

Προκαλεί αχρειαστο άγχος στους μαθητές

Είναι πιο σχετική με εξεταζόμενα μαθήματα

Γίνεται για να μπορώ να βάλω βαθμούς

Αξιολόγηση = διαγώνισμα

Έτσι τους αναγκάζεις να διαβάσουν

Είναι επιπλέον δουλειά

Η έννοια της αξιολόγησης

- Διαδικασία συλλογής πληροφοριών σε σχέση με τα μαθησιακά αποτελέσματα, με στόχο τη λήψη αποφάσεων **για βελτίωση της διδασκαλίας** (Stiggins & Chappuis, 2012, σελ. 3).
- Μία διαδικασία που δίνει πληροφορίες για τη σκέψη, την επίδοση και την πρόοδο των μαθητών (Crooks, 2001).

! Μια συνεχής και οργανωμένη διαδικασία

! Αναπόσπαστο μέρος της διδασκαλίας και όχι μία ανεξάρτητη διαδικασία

Η σημασία της αξιολόγησης

Για τον εκπαιδευτικό

- Δίνει πληροφορίες για το πού βρίσκονται οι μαθητές σε σχέση με τους στόχους
- Δίνει πληροφορίες για την ίδια τη διδασκαλία/συμπεριφορά του εκπαιδευτικού
- Μπορεί να καθοδηγήσει τα επόμενα βήματα

Για το μαθητή

- Δίνει πληροφορίες για το πού βρίσκονται σε σχέση με τους στόχους
- Βοηθά τον μαθητή να εντοπίζει πρόοδο/στασιμότητα σε σχέση με προηγούμενή του επίδοση
- Μπορεί να καθοδηγήσει τα επόμενα βήματα

Γιατί τόση έμφαση στην αξιολόγηση;

Η έρευνα έχει δείξει ότι η **αξιολόγηση του μαθητή** συνδέεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της μάθησης (Creemers & Kyriakides, 2008; de Jong et al., 2004; Hattie, 2009)

Εξαρτάται όμως για ποιο σκοπό γίνεται και πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται!

Βασικοί σκοποί της αξιολόγησης του μαθητή

Αθροιστική/
Συγκριτική
Αξιολόγηση ή
Αξιολόγηση της
μάθησης

Διαμορφωτική
Αξιολόγηση ή
Αξιολόγηση για
τη μάθηση

Σκοποί της αξιολόγησης

Αθροιστική/ Συγκριτική Αξιολόγηση

- Ο σκοπός της είναι να καθορίσει και να αναφέρει επιτεύγματα μιας δεδομένης στιγμής.
- Χρησιμοποιείται για να εξασφαλιστούν προκαθορισμένα επίπεδα (standards).
- Διεξάγεται συνήθως στο τέλος μια ενότητας, ενός τριμήνου ή σχολικού έτους.
- Χρησιμοποιεί βαθμολογία.

Σκοποί της αξιολόγησης

Διαμορφωτική Αξιολόγηση

- Ο σκοπός της είναι να οδηγήσει σε περαιτέρω μάθηση.
- Χρησιμοποιείται για να βελτιώσει την μάθηση του μαθητή.
- Διεξάγεται καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος ως αναπόσπαστο μέρος της διδακτικής διαδικασίας.
- Χρησιμοποιεί κυρίως περιγραφικά σχόλια.

Διαμορφωτική Vs Αθροιστική Αξιολόγηση

Η αναλογία του κήπου/ The Garden Analogy

Εάν σκεφτούμε τους μαθητές μας ως οργανισμούς που αναπτύσσονται...

Η αθροιστική/συγκριτική αξιολόγηση είναι η διαδικασία κατά την οποία απλώς μετρούμε τα φυτά. Μπορεί να είναι ενδιαφέρον να συγκρίνεις και να αναλύεις τις μετρήσεις, παρόλα αυτά, οι μετρήσεις αυτές δεν επηρεάζουν την ανάπτυξη των φυτών.

Η διαμορφωτική αξιολόγηση είναι το ίδιο με το να ταΐζεις και να ποτίζεις τα φυτά ανάλογα με τις ανάγκες τους, επηρεάζοντας άμεσα την ανάπτυξή τους.

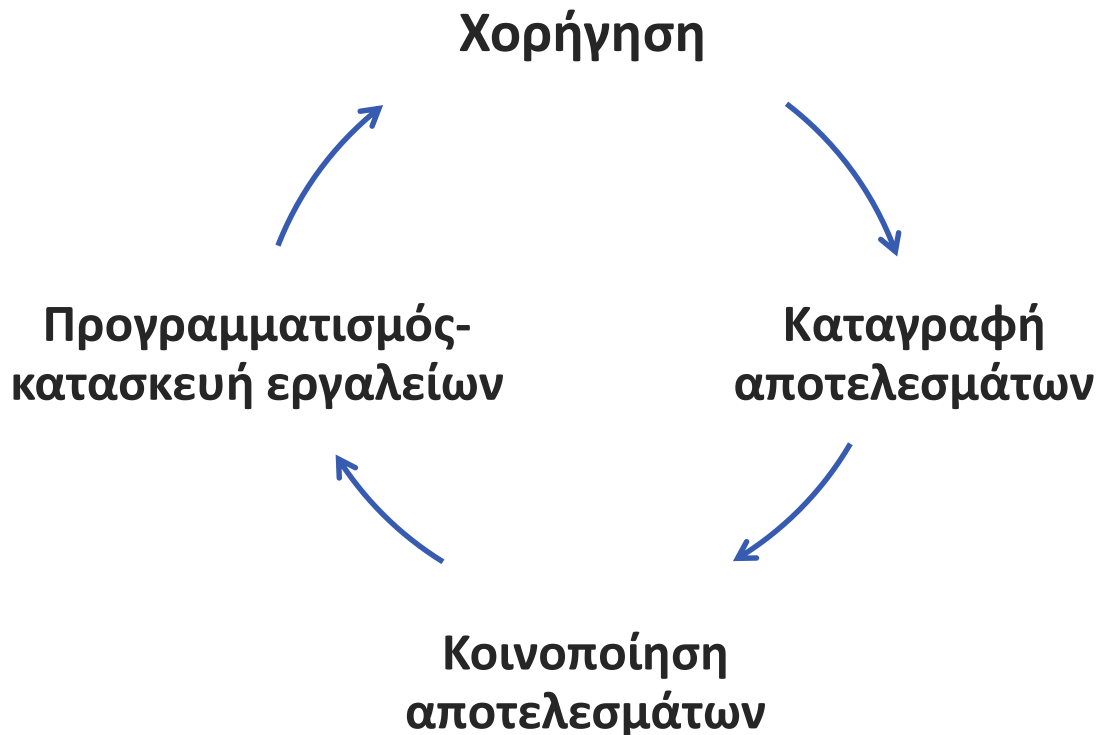

Αποφασίζοντας τον σκοπό

- Η εκπαιδευτική έρευνα τονίζει τη σημασία του διαμορφωτικού σκοπού της αξιολόγησης αφού ο σκοπός αυτός συνδέεται άμεσα με την προσπάθεια για βελτίωση της μάθησης.
- Επομένως κάθε προσπάθεια για επίτευξη αποτελεσματικής αξιολόγησης στα πλαίσια της καθημερινής διδακτικής πράξης πρέπει να αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση του διαμορφωτικού αυτού σκοπού.

Αξιολόγηση

- Στη διαδικασία της αξιολόγησης αναγνωρίζουμε 4 βασικές πτυχές:

Αξιολόγηση για τη μάθηση

Σημαντικό να εξετάζεται όλο το εύρος των μαθησιακών αποτελεσμάτων:

- ✓ γνωστικός τομέας
- ✓ συναισθηματικός τομέας
- ✓ ψυχοκινητικός τομέας
- ✓ μεταγνωστικός τομέας

Αξιολόγηση Στάσεων!

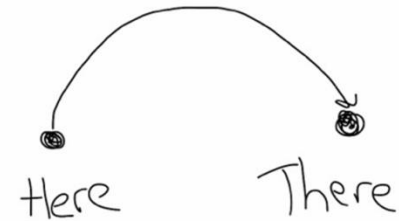
Βασική προϋπόθεση: Δημιουργία κατάλληλου κλίματος

- Σε μια «κανονική» τάξη όπου έχει σημασία η επιτυχία, οι ικανοί μαθητές επαινούνται.
- Ψηλοί βαθμοί, σωστές και γρήγορες απαντήσεις σε ερωτήσεις, ελάχιστα ή καθόλου λάθη είναι συμπεριφορές που διακρίνονται και αναγνωρίζονται ως ιδανικές.
- Αυτό βοηθά τους καλούς μαθητές να αυξήσουν την αυτοεκτίμησή τους, δεν σημαίνει όμως ότι έμαθαν όσα μπορούσαν να μάθουν. Συχνά, επίσης, αποφεύγουν τους δύσκολους στόχους με φόβο την αποτυχία.
- Από την άλλη οι αδύναμοι μαθητές αποδέχονται την ανικανότητά τους να αντεπεξέλθουν και αποστασιοποιούνται από τη διαδικασία της μάθησης.

Δημιουργία κατάλληλου κλίματος

- Η διαμορφωτική αξιολόγηση προϋποθέτει αλλαγή του κλίματος:
 - Οι δυσκολίες είναι μέρος της μαθησιακής διαδικασίας (αν δεν δυσκολεύτηκα, δεν έμαθα!)
 - Τα λάθη, η προσπάθεια για κατανόηση, το να ζητώ βοήθεια είναι ενδείξεις ότι μαθαίνω
 - Ο βαθμός δεν είναι το μόνο ζητούμενο
 - Εκπαιδευτικός= καλός ακροατής
 - Υψηλές προσδοκίες για κάθε μαθητή
 - Οι διαφορετικές απόψεις είναι ευπρόσδεκτες
 - Παροχή ανατροφοδότησης

Ανατροφοδότηση

Για να είναι αποτελεσματική η ανατροφοδότηση που δίνω στους μαθητές, πρέπει να τους βοηθά να:

- ✓ Αναγνωρίσουν το επιθυμητό αποτελέσματα (μαθησιακός στόχος)
- ✓ Επεξεργαστούν στοιχεία για το πού βρίσκονται τώρα σε σχέση με το στόχο
- ✓ Κλείσουν το κενό μεταξύ των δύο

Τύποι ανατροφοδότησης

Αξιολογητική (περιλαμβάνει κρίση για την αξία/ απόδοση)

Αποδοχή: «Πολύ καλή απάντηση», «Τα πήγες πολύ καλά»

Αποδοκιμασία: «Χρειάζεται να προσπαθήσεις περισσότερο»,
«Περίμενα περισσότερα»

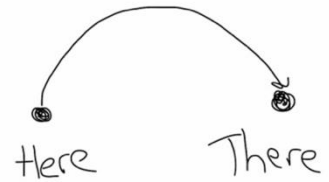
Έπαινος: «Μπράβο!»,

Τιμωρία: “Ξανακάνε το”

Περιγραφική (περιγράφει τι έκανε ο μαθητής σε σχέση με τον στόχο και παρέχει συμβουλές/στήριξη για βελτίωση)

“Εργάστηκες σωστά στο να εντοπίσεις πληροφορίες σε σχέση με την πρώτη Οικουμενική Σύνοδο. Πώς πιστεύεις ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί περισσότερο η απάντησή σου; Πώς μπορούν να οργανωθούν καλύτερα οι πληροφορίες αυτές;»

Αποτελεσματική Ανατροφοδότηση

Για να επιτευχθεί αυτό πρέπει να:

- Δίνεται έμφαση στο τι μαθαίνουμε (μαθησιακός στόχος) και πώς ξέρουμε ότι έχει επιτευχθεί (κριτήρια επιτυχίας).
- Παρέχεται ανατροφοδότηση **καθώς** ο μαθητής μαθαίνει.
- Παρέχονται πληροφορίες για το πώς και γιατί ο μαθητής έχει ικανοποιήσει ή όχι τα κριτήρια.
- Παρέχονται συγκεκριμένες στρατηγικές για το πώς ο μαθητής μπορεί να βελτιωθεί.
- Προσαρμόζεται στο γνωστικό επίπεδο του μαθητή έτσι ώστε να είναι κατανοητή.
- Να είναι περιγραφική.

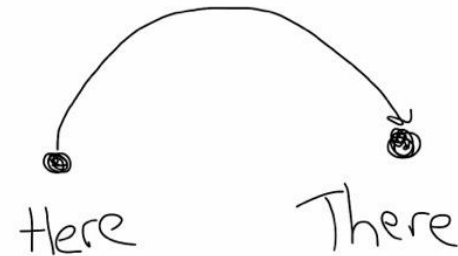
Προσοχή! Η ανατροφοδότηση δεν πρέπει να σκέφτεται στη θέση του μαθητή ούτε να κάνει τη δουλειά του μαθητή!

Διαμορφωτική αξιολόγηση και διδασκαλία

- Προσαρμογή διδασκαλίας για να ανταποκρίνεται στα κενά που εντοπίστηκαν στη μάθηση των μαθητών (ατομικά, ομαδικά ή στο σύνολο)
- Εντοπισμός και επίλυση παρανοήσεων
- Αναπροσαρμογή του βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου προγραμματισμού
- Καθορισμός επιπέδων – Διαφοροποίηση διδασκαλίας
- Εντοπισμός αδύνατων σημείων στη διδασκαλία μας

Κλείνοντας ...

Πού πηγαίνω;
Πού βρίσκομαι τώρα;
Πώς θα καλύψω το κενό ανάμεσα
στα δύο;

Απορίες/Συζήτηση

**Σας ευχαριστώ για την προσοχή
σας!**
